

■ Реализација „зеленог“ пројекта

Ка уједначеном
квалитету лигнита

■ Великим пожртвовањем и трудом сви запослени у Рударском басену „Колубара“ заједно доприносе успешној производњи

Садржај

07

из епс групе

Премијерка Србије први пут посетила ЕПС
Увођењем ЈАНА –
ЕПС први у Србији и региону

10

актуелно

Водоводни систем „Каленић“
Још два бунара
за боље снабдевање

11

Површински коп Поље „Г“
Откривка креће
након ремонта „глодара 2“

репортажа

12

Необична прича о парним локомотивама
Коповска парњача
грејала кафану

актуелно

14

Професори
Машинског факултета у „Металу“
Одржавање рударске опреме

15

Обуке за пружање
прве помоћи
За бољу безбедност на раду

16

Ремонтна сезона у „Преради“
„Освежена“
Сува сепарација

локални мозаик

18

Лазаревчани на такмичењу
„Млади заваривач 2018“
Поново прваци државе

20

Стефан Бирчевић,
најуспешнији лазаревачки спортиста
Дечко из Шопића с четири медаље у цепу

04

Из Центра за стручне послове ПК „Радљево“

Ради се коридор за транспортере

05

Реализација
„зеленог“ пројекта

Ка уједначеном квалитету лигнита

08

Завршени ремонти
угљених система

Припреме за нове изазове

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В.Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Ана Павловић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Александар Рашин, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: ЈП „Службени гласник“ Београд, ТИРАЖ: 2.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Ради се коридор за транспортере

Изградња нове трафостанице је у завршној фази. Гради се и главна саобраћајница у насељу Мургаш

Да би се обавили радови на коридору којим ће бити трасирани трачни транспортери површинског копа „Радљево“, средином маја са тамнавских копова прераспоређен је део људства и помоћне механизације.

Према речима Владимира Петковића, заменика директора Центра за стручне послове ПК „Радљево“ у оснивању, на изради трасе коридора, широког око 100 метара, тренутно раде по један булдожер „Помоћне механизације“ и „Колубара-Грађевинара“ и један ЕШ који је до сада радио на „Тамнава-Западном пољу“.

У току су радови од истока ка западној граници копа „Западно поље“. На простору овог коридора биће трасирани пут, трачни транспортери и цевовод. Планирано је да касније, по завршетку ових радова, механизација буде пребачена на послове прављења усека за отварање копа.

Још један актуелан посао је изградња главне улице Нова 1 у насељу Мургаш, дужине око 1,3 километра. Очекује се да ће радови

бити готови до краја лета. Вредност радова је око 90 милиона динара, а подразумева израду саобраћајнице са комплетном инфраструктуром (водовод, канализација, напајање електричном енергијом, расвета, телефонска мрежа).

До краја године у плану је пројектовање још две улице (Нова 2 и Нова 3). Урађено је и идејно решење за нови вртић у насељу и у току је пројектовање за добијање грађевинске дозволе.

Мургаш ће бити потпуно ново и урбанизовано насеље. У 2017. години извршена је експропријација земљишта површине око пет хектара за уређење педесетак плацева, који ће бити додељени заинтересованим становницима села Радљево при исељавању.

Поред ових радова, а у оквиру активности Центра за стручне послове ПК „Радљево“, упоредо се обављају и бројни други послови. Изградња нове трафостанице која треба да замени постојећу, која се налази на самом почетку фронта рударских радова новог угљенокопа и неопходно је измештање, је у завршној фази.

У 2018. години предстоји и припремање пројекта обилазног пута око ПК „Радљево“, које ради наша пројектантска кућа „Пројект“, као и реализација тендерске процедуре за јавну набавку израде две линије бунара са припадајућим каналима, пумпама и цевоводима за предодводњавање копа, који ће бити урађени пре почетка рударских радова.

Предвиђено је и измештање цевовода питке и сирове воде за снабдевање водовода „Каленић“, а касније и измештање цевовода за препумпавање воде из акумулације Кладница.

У плану је још једна серија истражних бушења за детаљнији приказ геолошке структуре лежишта у каснијим фазама експлоатације копа.

На основу уговора са „Услугама“ о чишћењу дрвне масе, планирано је да се током 2018. године расклони око 1.000 кубних метара шуме, а у наредној години још 1.500, након чега следи крчење и чишћење терена за припрему технолошког процеса експлоатације.

Благовремено обављене припремне активности су основни предуслов за отварање копа и стабилност напредовања фронта радова у будућности. Значај будућег копа „Радљево“ за „Колубару“ и „Електропривреду Србије“ је изузетно велики, с обзиром на то што ће производња угља са новог копа допринети сигурности производње угља и електричне енергије у термокапацитетима.

Н. Живковић

■ Владимир Петковић

Приоритет – благовремена експропријација

Најважнији сегмент припрема за отварање копа, уз планску и пројектну документацију, дозволе и одобрења која су за коп „Радљево“ већ добијена, јесте реализација процеса експропријације.

Треба истаћи да је први пут експропријација у припремама за отварање копа завршена за првих пет година експлоатације лежишта. Откупљено је око 300 хектара земљишта, што је довољно за напредовање рударских радова у наредних пет година, а самим тим и плански развој производње.

Ка уједначеном квалитету лигнита

У оквиру „зеленог“ кредита – пројекта „Енергетска ефикасност применом еколошког система за управљање квалитетом угља у РБ „Колубара“, који се финансира из кредитних средстава и зајма КfW банке, предвиђени су набавка одлагача за међуслојну јаловину за ПК „Тамнава-Западно поље“ и система за управљање и контрола квалитета угља на овом копу.

Пројекат „Ц“ обухвата увођење система за управљање квалитетом угља. У оквиру пакета „Ц1“ је набавка хардвера и софтвера за систем управљања квалитетом угља на „Западном пољу“, а извођач радова је немачка компанија АББ.

Према речима др Дарка Даничића, пројект менаџера, након инсталације око 85 процената АББ-ове опреме и софтвера извршен је коначан пријем за уграђену опрему и урађено је тестирање софтвера. Будући да је софтвер тестиран на садашњем начину рада Дробилане, у оквиру обуке до сада су одржана три курса: за геологе, планере и инжењере за управљање квалитетом. Заједно са АББ-ом и консултантима из Мибрага планира се наставак обука које ће бити изведене на инсталисаној опреми на Тамнави.

За послове уградње опреме на старом постројењу депоније било је неопходно сачекати да цео систем утовара угља не ради, па су сви машински и електро послови извршени током мајског годишњег ремонта угљених линија. Урађене су интервенције

из машинске области, уграђен део опреме, трачних вага, online анализатора, као и послови везани за електро-опрему. У овом периоду је завршена и реконструкција транспортера Т8 са ојачањем конструкције транспортера на коју ће бити сипан угаљ са нове депоније. Документацију за овај посао је израдио „Пројект“.

Извођење инфраструктурних радова на изградњи нове депоније за угаљ предмет је пакета „Ц2“, а извођач је конзорцијум „Енергопројект Опрема“ и „Планум“.

– После заостатка током јесени због унутрашњих проблема „Енергопројекта“, покушали смо да искористимо релативно благу зиму и са те стране смо поставили приоритете – да прво обезбедимо услове ФАМ-у да почне монтажу комплетне опреме. Они су наставили рад, али и даље недовољним интензитетом за испуњавање задатих рокова. Одржано је неколико састанака руководилаца пројекта, менаџмента ЕПС-а и КfW банке, после којих је донета одлука да се продужи рок „Енергопројекту“, што је условило продужетак уговора са ФАМ-ом и АББ-ом – рекао је Даничић и нагласио да је, направљен видљив напредак на радовима на депонији упркос кишном периоду у претходним данима.

Земљани радови се уклапају у рокове завршетка пројекта, а проблем је успорено монтирање челичне конструкције. До сада су обезбеђене зграде W2, зграда дробљења и претоварна кула, па су извођачи радова пакета „Ц3“ могли сукцесивно да монтирају опрему.

Пакет „Ц3“ је у фази монтаже справа. Сва опрема је испоручена и како оцењује Даничић, темпо монтаже је добар обзиром на могућности и услове. Све три машине, два узимача и један одлагач у великој мери монтиране су када је реч о машинским елементима, а ових дана почиње и монтажа електроопреме.

Планирано је да ће током јесени бити извршен пријем машина и транспортера дуж депоније. Сходно продужетку трајања уговора, анекси са АББ-ом и ФАМ-ом су, због смањења унутрашњих трошкова, припремљени тако да све технолошке целине које могу буду примљене од извођача радова посебно. Договор је да се за сваку технолошку целину посебно изда сертификат, а да се завршно тестирање и пријем заврше по стицању услова.

Тренутно је у току и реализација дела пројекта који је у надлежности РБ „Колубара“ и који треба да обезбеди пун капацитет рада Дробилане, након увођења система за управљање квалитетом угља. Реч је о набавци и монтажи транспортера са гуменом траком СУП 2 са пратећим транспортерима и транспортером Т7.

Реализацијом овог пројекта биће унапређена технологија откопавања угља и обезбеђен уједначен квалитет лигнита, чије ће коришћење омогућити повећање ефикасности рада термоелектрана и уштеде на површинским коповима.

Н. Живковић

Знање чува ветеране ТЕНТ А

Блокови А1 и А2 на локацији ТЕНТ А једини су способни да крену самостално и да преостале блокове снабдевају неопходном помоћном паром, која је предуслов за покретање јединица

У ТЕНТ А почео је ремонт блока ТЕНТ А1. Када се средином јула врати на мрежу, у ремонт ће и „двојка“. Планирано је да се у 2018. години на блоку А1 уради ремонт у трајању од 59 дана, док је на блоку А2 првобитно планиран стандардни ремонт, али је на основу праћења

Повезани пројекти

Ревитализација блокова А1 и А2 у непосредној је вези са завршетком неколико других пројеката. То су проширење капацитета депоније пепела и шљаке, прикључење најстаријих блокова на систем одсумпоравања димних гасова, као и реализација угушњеног транспорта пепела и шљаке на локацији ТЕНТ А.

рада блока А2 донета одлука, због дужине његове досадашње експлоатације, да се ремонтни период продужи да би се проверили витални делови турбоагрегата.

– Блокови ТЕНТ А1 и А2 ове године обележили су 48 година од првог покретања. Од почетка рада, 7. марта 1970. године, до 30. априла ове године, блок А1 је провео на мрежи 304.073 сата

■ Радови на блоку ТЕНТ А1

и произвео 49,6 милијарди kWh. За шест месеци млађи блок А2 је за 319.777 сати рада произвео 52,2 милијарде kWh. Потребни су и велики напори и знање да би најстарији блокови ТЕНТ-а наставили да раде поуздано – рекао је Милан Петковић, директор ТЕНТ А.

Иако параметри који показују техничко стање блокова А1 и А2 јасно говоре да су при крају радног века, ЕПС је препознао њихов значај. Блокови А1 и А2 једини су способни да крену самостално, с обзиром на њихов технички

концепт, и да преостале блокове снабдевају неопходном помоћном паром, која је предуслов за покретање осталих јединица. Осим тога, имају можда и најзначајнији утицај на општину Обреновац, јер снабдевају топлотном енергијом потрошаче у Обреновцу.

Ревитализација блока А1 планирана је за 2021., а блока А2 за 2022. годину. Процена средстава која су потребна за успешно извођење тих пројеката је око 200 милиона евра.

Р. Радосављевић

■ ЕПС наградио најбоље еко-репортере

Енергетска ефикасност очима младих

На изложби у Дечјем културном центру приказано рационално коришћење електричне енергије

На изложби „Еко-хероји за зелену планету“ у Дечјем културном центру Београд представљени су радови са конкурса „Енергетска ефикасност у очима младих еко-репортера“, који је организовало удружење Амбасадори одрживог развоја и животне средине.

У оквиру пројекта који је подржала „Електропривреда Србије“, млади таленти узраста од 11 до 21 године су у фото, видео и писаној форми представили

своје идеје како рационалним коришћењем електричне енергије може да се допринесе заштити животне средине. Победници такмичења на друштвеној мрежи Фејсбук су Јована Димитријевић у категорији фотографије, Наталија Станковић у категорији видео и Милица Ђурић у категорији есеј. У он-лајн гласању они су добили највише гласова и освојили по таблет.

– Наш заједнички циљ јесте подизање свести о важности енергетски ефикасног понашања. То је тема којом се у ЕПС-у бавимо темељно, на свим нивоима да бисмо и ми сами били ефикаснији, а имамо и својеврсну обавезу да укажемо и нашим купцима како заједно можемо да допринесемо већој енергетској безбедности и стабилности. Честитам победницима конкурса

и свим учесницима и желим им много среће у будућем школовању – рекла је Звездана Јовановић Поповић, директор Сектора за односе с јавношћу ЈП ЕПС.

Међународни програм „Млади еко-репортери“ спроводи се у 34 земље широм света већ 24 године, док се у Србији спроводи последње три године. Циљ програма је да млади разумеју значај очувања животне средине, а истовремено и сами препознају проблеме у својој околини и предложе потенцијална решења.

– Хвала ЕПС-у на подршци у спровођењу овог пројекта. Драго нам је што заједно можемо да унапредимо овај програм и анимирамо младе да се баве темама заштите животне средине – рекла је Александра Младеновић, председник удружења Амбасадори одрживог развоја и животне средине.

Ј. Џепина

Увођењем ЈАНА – ЕПС први у Србији и региону

Софтвер омогућава аутоматизацију процеса јавних набавки и боље праћење свих захтева и свих врста докумената које предвиђа Управа за јавне набавке

Применом апликације ЈАНА за електронско праћење јавних набавки „Електропривреда Србије“ иде испред државе у унапређењу тог процеса – рекла је Ана Брнабић, председница Владе Србије на представљању иновативног програма у управи ЈП ЕПС.

Она је позвала ЕПС да заједно са Владом Србије ради на примени сличног система у оквиру новог портала електронских јавних набавки.

– Јавне набавке су у Србији један од основних проблема због којег је привредни раст спорији него што то потенцијал дозвољава. Зато се и припрема нови закон о јавним набавкама који ће омогућити брже и транспарентније поступке јавних набавки. Једна од главних промена биће да основни

критеријум за избор понуђача више не буде најјефтинија понуда, јер се испоставило да таква понуда кроз гаранције и додатне ставке буде најскупља. Уводи се и потпуна транспарентност у додатном уговарању и драго ми је што ЕПС иде испред државе – рекла је Брнабић.

„Електропривреда Србије“ је прво државно предузеће у Србији и региону које је увело софтвер за јавне набавке на нивоу европских стандарда.

Представљајући апликацију ЈАНА, Вјекослав Бобар, директор Сектора за набавке и комерцијалне послове у ЈП ЕПС,

објаснио је да је софтвером омогућено да се прате сви захтеви и све врсте докумената које предвиђа Управа за јавне набавке.

– У сваком тренутку знаћемо где се шта налази, систем је у могућности да све испрати и испоштоваћемо начело транспарентности, а биће и подршка у одлучивању јер софтвер предлаже победника тендера. Софтвер усмерава човека, па је могућност грешке сведена на минимум – рекао је Бобар. – Друга фаза ове апликације је да, како би повећали конкурентност,

Унапређење пословања

Увођењем апликације ЈАНА шаљемо јасну поруку да немамо шта да кријемо и да ЕПС послује транспарентно. Верујем да ћемо направити знатан успех. У свим пословима које радимо, намера нам је једна – да што више унапредимо пословање и омогућимо бољу реализацију јавних набавки – рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС.

понуђачи подносе понуде путем софтвера.

– Синдикат радника ЕПС-а подржао је примену програма ЈАНА који ће повећати ефикасност набавки, јер се уводи праћење и контрола са једног места и ради се обједињено – рекао је Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника ЕПС-а.

Предности коришћења апликације ЈАНА су аутоматизација процеса са електронском овером докумената, чиме се спречава лутање и губљење папира, као и боље праћење статуса јавних набавки и благовремено добијање информације код кога је застој и ко је уско грло у процесу. Та унапређења су веома важна ако се има у виду да се у ЕПС-у годишње реализује више од 8.000 јавних набавки.

Апликација доприноси и бољој евиденцији статуса набавке, ефикаснијем извештавању, као и мањим трошковима.

Представљању су присуствовали Александар Антић, министар рударства и енергетике, Мирјана Филиповић, државни секретар у Министарству рударства и енергетике, Јелена Матејић, директор „Електромереже Србије“, Бојан Атлагић, в. д. директора „ЕПС Дистрибуције“ и Татјана Павловић, извршни директор ЈП ЕПС за финансије.

Припреме за нове изазове

На Пољу „Б/Ц“ у току је ревитализација багера Ц 700, која подразумева замену комплетне електроопреме и управљачког система. Његовим укључивањем у производњу, заједно са ремонтаним „глодаром 1“, током јула биће достигнута максимална погонска спремност

Рудари увек наглашавају да квалитетно урађени ремонти гарантују сигурност производног процеса и да су кључ за постизање добрих резултата и остваривање планираних биланса. Сервиси и замене опреме који су на Пољу „Б/Ц“ планирани за ову годину подразумевају велики број компликованих захвата. О реализованим пословима и динамици активности разговарали смо са Срђаном Алимпијевићем, доскорашњим директором овог копа, који је у међувремену преузео функцију директора Површинских копова.

– Инвестициона оправка багера Ц 700 и „глодара 1“ ове године поклопила се са сервисима угљених система на осталим коповима. То практично значи да ће њен завршетак означити крај ремонтне сезоне на овој врсти система у целом Рударском басену. Када је реч о Пољу „Б/Ц“, за нас је од изузетног значаја то што су коначно испуњени услови да на Ц 700 обавимо преко потребну и дуго очекивану ревитализацију комплетне електроопреме. Због великог обима послова које ова врста интервенције подразумева, предвиђено је да ремонт траје 45 дана. Задовољни смо динамиком којом се за сада задаци испуњавају – истакао је Алимпијевић.

Он је објаснио да поменути ревитализација, поред замене електроопреме, подразумева и

уградњу новог управљачког система, што ће се значајно одразити на ефикасност машине. Због своје мобилности овај багер је идеалан за услове у којима се експлоатише угљан на Пољу „Б/Ц“ и познат је по изузетно добрим перформансама.

Уз обимне електрорадове и ове године биће извршена детаљна контрола и сервисирање машинских елемената багера. Алимпијевић је посебно издвојио машинске интервенције на транспортима и напоменуо да ће након низа година бити урађен и цилиндар дизања стреле радног точка.

– Послови на ревитализацији су доста комплексни и захтевају озбиљну организацију и планирање. Реализују се уз стални надзор колега из Инвестиција, а запослени на Пољу „Б/Ц“ укључени су у све фазе упоредо са извођачима радова, чиме се припремају да преузму машину и ефикасно руководе обновљеном опремом. Сви који су ангажовани на овом пројекту су максимално професионални и послови се одвијају у складу са предвиђеним роковима. Очекујемо да Ц 700, као што је и планирано, у производњу буде враћен током јула, непосредно после укључења „глодара 1“. Од тог тренутка Поље „Б/Ц“ ће бити максимално спремно за експлоатацију планираних количина угља – задовољан је Алимпијевић.

Током протеклих недеља на Површинском копу Поље „Б/Ц“ одвијали су се обимни послови да би погонска спремност и ефикасност производних система били ојачани и повећани. Тако су почетком јуна започете инвестиционе оправке на два багера БТС система – на Ц 700 (познатијем као „глодар 3“) и „глодару 1“, који су носиоци производње на овом површинском копу.

■ **Срђан Алимпијевић**

Говорећи о конкретним пословима на роторном багеру „глодар 1“, наш саговорник објашњава да ће на њему ове године бити урађена класична инвестициона оправка. Она подразумева замену и регенерацију машинских склопова, почев од редуктора транспорта, тркача папуча, редукторских кутија до редуктора на осталим тракама, као и погонима на редуктору радног точка. Када је реч о електропословима, предвиђена је замена дотрајалих и оштећених каблова од постројења ка моторима. Предвиђен рок за реализацију ових послова је 30

дана, а сви показатељи говоре да је динамика испоштована и да се може очекивати да ова машина потпуно погонски спремна буде враћена у производњу у планираном року.

– Инвестициону оправку искористили смо и да на копу урадимо неколико реконструкција које су због великог обима посла већ извесно време биле одлагане. У овом тренутку завршена је линија за извоз угља „глодара 1“. Такође, искористили смо прилику да извозне траке У3 и Б5, које су ишле по ивици копа и у зони Нове монтаже демонтирамо и преместимо на ново чвориште.

У завршној фази је и реконструкција линије за угаљ

који ће ићи са „глодара 3“. Фактички, стару позицију задржала је једино линија 1.2, док су све остале које иду ка унутрашњости копа и језгру угља измештене на нове локације.

– Веома смо задовољни и тим обављеним интервенцијама, као и радовима који су у току, јер захтевају велико ангажовање и механизације и људства, као и добру координацију активности. Све то се ради уз стални притисак да задаци буду испуњени на време и упоредо са свакодневним технолошким операцијама које се уобичајено изводе у оквиру јаловинских система – каже Алимпијевић.

Д. Весковић

Велика преданост запослених

Наш саговорник искористио је ову прилику да још једном истакне велико пожртвовање и труд свих запослених у радионицама и на копу од којих, свако на свој начин, доприноси успешној производњи.

– Желим да захвалим свим сарадницима, међу којима посебно место заузимају запослени „Метала“, али посебно радницима ПК „Б/Ц“ који, иако их нема много, преданошћу и умешношћу у послу заслужују сваку похвалу – рекао је Алимпијевић.

■ Сектор за интегрисани менаџмент систем

Актуелизација стандарда

У организацији Сектора за интегрисани менаџмент систем (ИМС) ЈП ЕПС и Сектора Огранка „Колубара“, почетком јула одржано је предавање којим су запосленима из свих огранака детаљно представљени захтеви нове верзије стандарда за заштиту животне средине ISO 14001:2015.

Према речима Дејана Зекића, руководиоца Сектора за ИМС Огранка „Колубара“, током скупа који је имао за циљ едукацију и упознавање заинтересованих са најактуелнијим изменама у овој области разматрано је неколико тема.

– Највише пажње посвећено је томе како се промене, односно актуелизација захтева

стандарда ISO 14001:2015 могу најефикасније применити у различитим организационим

деловима „Електропривреде Србије“. Овом приликом организована је радионица која

је обухватала организацију, узимајући у обзир све заинтересоване стране, разлике и прилике, као и предлоге за унапређење постојећих система за заштиту животне средине – рекао је Зекић.

Све те промене је представио и објаснио Ђорђе Илић, представник сертификационе куће SGS, светски признате компаније која се бави контролом, верификацијом, испитивањем и сертификацијом. Едукацији су присуствовали представници Дирекције ЈП ЕПС, Огранка „Колубара“, ХЕ „Ђердап“, ТЕ-КО „Костолац“, „Панонске ТЕ-ТО“ из Новог Сада, као и ТЕНТ-а из Обреновца.

Т. Крупниковић

Још два бунара за боље снабдевање

Пуштање у рад додатних бунара до краја лета повећаће производњу воде за 20 литара у секунди, што ће поправити снабдевање околних села

Током овог лета водоводни систем „Каленић“, који функционише у оквиру Површинског копа „Тамнава-Западно поље“ Рударског басена „Колубара“, појачаће своје капацитете са два бунара. Тиме ће бити осетно поправљено водоснабдевање сеоских домаћинстава у близини, које је проблематично лети.

– Наш тренутни капацитет је 37 литара воде у секунди, што је током кишног јуна било и превише, па смо производњу смањили на 30 литара у секунди. Са друге стране, када су температуре високе и нема падавина, наша максимална производња није довољна јер је потрошња у домаћинствима околних села неекономична и нерационална. Нажалост, за сада немамо ефикасан механизам којим бисмо спречавали расипање воде, а наша обавеза

је да снабдевамо мештанима чији бунари су се нашли на путу рударских радова – каже Милан Пантелић, управник водовода „Каленић“.

Два бунара додаће на постојећу производњу 20 литара воде у секунди, што би уз побољшања и реконструкцију система крајем лета омогућило производњу од 60 литара воде у секунди.

– То је више него довољна количина воде за овај број потрошача. Неке бунаре ћемо вероватно држати у резерви, али је битно да, ако затреба, имамо резервне капацитете.

Тренутно је у производњу укључено шест бунара, а увођење у систем још два бунара знатно ће је побољшати – каже Пантелић.

На једном од бунара који ће бити пуштен у рад замењена је пумпа и преостаје да се заврши цевовод. Затим следи испирање и пробни рад, након чега ће Градски завод за јавно здравље из Београда обавити анализу воде, која подразумева контролу хемијских и микробиолошких карактеристика, као и анализу радиоактивности. По добијању позитивних налаза и одобрења бунар ће моћи да се прикључи на цевовод сирове воде. Другом бунару недостаје још цевовод, али очекује се да ће и он по плану бити укључен у систем.

Тендер за реконструкцију црпне станице, односно фабрике воде, у завршној је фази

израде тендерске документације. Планирана је замена свих пет пумпи. Биће исте јачине, опремљене аутоматским системима за рад и фреквентном регулацијом, што омогућава аутоматску контролу потрошње.

М. Димитријевић

Пијаћа вода одличног квалитета

Водоводни систем „Каленић“ већ 21 годину снабдева водом све индустријске потрошаче на „Тамнава-Западном пољу“, као и становнике околних села са око 4.000 мештана којима је због рударских радова на површинском копу отежано водоснабдевање. Осим 1.300 домаћинстава Каленића, Бргула, Радлева, Скобаља и Сумеђа, који су у водоводном систему, свакодневно две цистерне одвезу 50-60 кубних метара воде и у оближње село Јабучје.

Коповска лабораторија свакодневно испитује квалитет воде, а једном месечно Градски завод за јавно здравље из Београда. Тада се ради хемијска и микробиолошка анализа са осам мерних тачака. За више од две деценије рада није уочен ниједан проблем у квалитету воде.

■ Површински коп Поље „Г“

Откривка креће након ремонта „глодара 2“

Упоредо са производњом, коп се припрема за последње тромесечје године, када ће радити и јаловински и угљени систем

Последњих дана јуна актуелна етапа производње угља на Површинском копу Поље „Г“ била је у завршној фази.

– Договорено је да се лигнит копа до завршетка годишњег ремонта на „глодару 2“, који је ангажован на „Тамнава-Западном пољу“. То значи да током прве половина јула „глодар 900“ завршава ову фазу и прелази на производњу јаловине – објаснио је Радојичић, технички директор копа, и додао да је због повећаних потреба за лигнитом одлучено да се угаљ експлоатише током целе прве половине године.

У том периоду откривка је експлоатисана за време инвестиционе оправке на Дробилани и угљеним системима „Тамнава-Западног поља“.

– Ова продужена производња угља донела је премашај планираних биланса за 35 одсто за првих пет месеци. Познато је да је превасходни задатак овог угљенокопа да обезбеди лигнит високе калоријске моћи и поправља квалитет сировине која стиже са другог тамнавског копа – подсетио је технички директор.

Према његовим речима, након преоријентисања опреме на јаловину, предвиђено је да током јула буде откопано око 480.000 кубика чврсте масе.

– Тренутно једини роторни багер на Пољу „Г“ прећи ће преко траке и „устремити се“ на јаловину у висинским блоковима са њене десне стране. Имаће задатак да селективно копа квартарну глину и шљунак. У првом „пролазу“ радиће тако што ће користити постојећу линију и одлагати чврсте масе на откопани простор бившег копа „Тамнава-Источно поље“. У августу ће трака бити померена, а шљунак и глину ћемо одлагати на простор копа „Велики Црљени“ – објашњава техничке детаље Радојичић.

Преласком „глодара 900“ на ископавање откривке, припремају се услови за рад будућег угљеног система. Повратак „глодара 2“ са „Западног поља“ на матични коп, Поље „Г“, планиран је за касну јесен.

– Поред једног бандвагена, који је, после формирања новог система међуслојне јаловине на „Тамнава-Западном пољу“, на путу према нашем копу, добили смо на располагање и два транспортера. Радимо на демонтажи тих траса и од њих ћемо формирати независан јаловински и нови угљени систем – прича Радојичић.

И ове године задржана је дугогодишња пракса да годишњи ремонт Дробилане буде организован у исто време када се за зиму спремају угљени системи оба тамнавска копа. С обзиром на то да од поплаве није било озбиљних сервиса, ове године је, кажу надлежни, тамо урађена темељна инвестициона оправка. Велики значај за функционисање система има и локална депонија, са које се угаљ узима када се догоде непланиране ситуације. Пре годишњег ремонта она је била попуњена са око 130.000 тона, а крајем јуна залихе су износиле око 70.000 тона.

– Обилне падавине током јуна знатно су нам отежале посао на Дробилани и на копу. Од локације багера до уласка у Дробилану угаљ тракама пређе пут дуг десетак километара и то траје најмање 30 минута. Догоди се да за то време лигнит покисне неколико пута, што ствара велике проблеме приликом дробљења – рекао је Радојичић.

Поред падавина, на рад Дробилане утичу и тренутни послови везани за увођење система за хомогенизацију. Они су у пуном јеку, а изводе се на постројењу које је у раду, јер се опрема уграђује у већ постојеће објекте. Ту су и извођачи и подизвођачи радова, па су циркулација људи и притисак осетно повећани.

М. Димитријевић

ЕШ-еви на припремним радовима

За јесење припремне радове ангажована су три багера ЕШ. Један се налази у зони преласка багера преко реке Колубаре и ту ће се задржати. Реч је о бандвагену који се транспортује са „Западног поља“ и због високог водостаја чека тренутак да пређе преко реке. До тада ће на њему бити обављен сервис. Други ЕШ је у западном делу копа, чисти површину са те стране и растеређује западну косину од постојећих маса. Рад на том терену требало би да почне по формирању угљеног система. Трећи ЕШ је радио трасу за транспорт багера западном границом и налази се у зони стабилизације кипе која се припрема ван зоне треће фазе измештања реке Колубаре. На стабилизацији кипе свој удео има и водосабирник који је направљен после поплаве.

Коповска грејала

Средином деведесетих година прошлог века једна кафана и пошта у центру села Дудовица грејале су се топлом водом из котла парне локомотиве, која је у руднику „Колубара“ више од 40 година свакодневно вукла вагоне натоварене угљем. Пред сам улазак у нови миленијум, након што је коначно одслужило своје, овај необични котао исечен је и продат у старо гвожђе. Био је то последњи „представник“ осам парњача купљених за потребе рудника 1953. године у Француској.

Котао једне „Францускиње“ нашао се у котларници српске кафане после драматичног и посве необичног догађаја. Несвакидашњи случај одиграо се 1995. године, када је из станице у Вреоцима машиновођи „побегла“ локомотива. Док је пажљиво подмазивао спољашне делове своје „љуте“ машине, она се одједном сама покренула, а сви очајнички напори пружних радника да је зауставе остали су безуспешни. После десетак километара безглаве јурнаве отвореном пругом, захуктала локомотива закуцала се пуном паром у заштитни грудобран на депонији угља термоелектране у Великим Црљенима.

„Краљ Милан“ јурио 20 на сат

У Музеју железнице уског колосека у Пожеги чува се прва парна локомотива која је израђена на Балкану – „Краљ Србије“, или само „Милан“, названа по Милану Обреновићу. Брзина јој је била само 20 километара на сат. Међу многобројним експонатима је и један од светских раритета, парна локомотива „Рама“, произведена 1873. године у фабрици „Краус“ у Минхену. Претпоставља се да је управо та локомотива 1882. године довезла први свечани воз у Сарајево.

Срећом, повређених није било, али је ударац у метални одбојник био толико јак да за „одбеглу“ локомотиву више није било спаса. Након удеса била је неупотребљива, али, неким чудом, њен котао претрпео је тек незнатну штету.

Тај сплет околности омогућио је једном промућурном пословном човеку да на лицитацији за мало новца откупи котао. Кафеџија је тако уз минимална улагања дошао до врло квалитетног решења за грејање свог „пословног“ простора. Поред кафане, на ову необичну котларницу накнадно су повезане сеоска пошта и канцеларија Месне заједнице.

На задовољство мештана Дудовице, котао парне локомотиве беспрекорно је функционисао неколико година, а онда је та компликована скаламерија препуна дугачких и извијаних цеви једног дана једноставно престала да греје воду. У селу није било мајстора који је умео да исправи грешку насталу негде у веома замршеној конструкцији котла, па је убрзо био исечен и продат у старо гвожђе.

Да поправке парних локомотива нису биле нимало лак посао, у шта су се крајем деведесетих уверили и најталентованији дудовички мајстори, сведочи и пословођа Алекса Јеремић, који је годинама предводио групу за њихово одржавање у Рударском басену „Колубара“. На сервисирању парњача радило је више од 30 веома обучених мајстора који су били подељени у групе.

– Једна група поправљала је доњи строј, друга точкове, трећа је радила само на кретном механизму. Била је ту и посебна група за штеловање вентила, а под најстрожим надзором радили су заваривачи који су варили котловске цеви. Њихов рад контролисала је чак и републичка Инспекција железнице – објашњава Јеремић

На необичну котларницу били повезани и пошта и канцеларија Месне заједнице у Дудовици

парњача кафану

сву сложеност одржавања парних локомотива.

Прве парњаче у „Колубару“ су стигле 1953. године, и то осам локомотива серије 53, за узани колосек ширине 900 милиметара, међу којима је била и она чији је котао завршио у Дудовици. Биле су произведене у француској фирми „Дековил“, па су их зато и назвали „Францускиње“. Касније су набављене још четири парњаче из серије 62, за нормалан колосек, које су по америчкој лиценци прављене у Славонском Броду.

– Све оне су биле маневарке. Мogle су да повуку велики терет, али су због тога трошиле много горива. Оне веће мogle су да повуку и по 50 пуних вагона, али трошиле су четири тоне угља и више од три кубика воде у смени – каже некадашњи директор Железничког транспорта Фрања Рајчевић.

Крајем деведесетих година прошлог века са радом су престале прво „Францускиње“, а 2008. године и на остале четири парњаче угашени су котлови. До сада је пропало неколико покушаја да се ове локомотиве поново оживе како би у њима уживали заљубљеници. Било је планова да се део пруге и једна парњача реконструишу за

туристичку возњу, али они још увек нису реализовани.

У последњих 25 година на стотине туриста долазило је у Вреоце да види парне локомотиве. Било их је из читаве Европе, а пред једну Нову годину на вратима Сушаре појавила су се и два Јапанца. Пуна два сата, по цичи зими, они су обигравали око локомотива и сликали један другог. Опет, један Немац је дошао савршено обучен, у радном оделу машиновође, па му је због тога испуњена жеља да једну локомотиву чак и „провоза“.

– У магацинима још увек има резервних делова и уз мало труда могуће је бар једну локомотиву вратити у живот. Била би то права атракција – каже Рајчевић.

Од локомотиве која је пре готово 20 година побегла свом машиновођи остао је возни строј, који се још увек, зарастао у траву, налази на слепом колосеку станице у Сушари. Грејање мештана Дудовице топлим водом из котла „Францускиња“, у тих неколико година, симболично је био последњи трзај застареле технологије пред изазовима новог доба.

Д. Ђорђевић

Пругу градили заробљеници

Индустријску пругу од Рудоваца до Сушаре, дужине 10 километара, поставили су ратни заробљеници непосредно по окончању Другог светског рата. Изградња је трајала четири године, а осим за транспорт угља, пруга је једно време коришћена и за превоз радника. У Вреоцима је била постављена и барака у којој су се куповале карте. Не постоје више ни два путничка вагона, које су вукле парњаче.

„Краљевски пар“

Прва пруга у Србији саграђена је у руднику Мајданпек 1882. године. Тадашњи власник Енглец Џон Холовеј, чије је деоничарско друштво од државе Србије добило педесетогодишњу концесију на коришћење овог рудника, одлучио је да сагради пругу дугу 14 километара. Њом је транспортовано дрво из државних шума потребно за рад топионице. Исте године у браварској радионици рудника направљене су прве две парњаче на тлу Балкана, назване по краљевском пару, „Милан“ и „Наталија“. Пруга је коришћена до 1914, а локомотиве и 18 двоосовинских отворених теретних вагона све до 1955. године.

Ражко Спасојевић и Предраг Јованчић

Одржавање рударске опреме

Представљене две студије о проблемима одржавања масивних рударских машина и ефикасном повезивању теоријских сазнања са искуствима на терену

Група професора Машинског факултета Универзитета у Београду посетила је 18. јуна „Метал“ и том приликом заинтересованим колегама представила две актуелне студије које се баве проблемима машинског одржавања масивних рударских машина. Организована презентација замишљена је као почетак дискусије о томе на који начин се најновија теоријска сазнања у овој области могу повезати са искуствима на терену у Рударском басену „Колубара“ и допринети већој поузданости опреме која се користи у површинској експлоатацији угља.

Прво је представљена студија под називом „Увођење предикативног одржавања рударске опреме помоћу вибротијагностичких метода развијених у лабораторији „Метала“, коју је изradio Иновациони центар Машинског факултета. Рајко Спасојевић, вођа пројекта, објаснио је да је реч о методи која се у

„Металу“ примењује већ десет година. Новина коју рад заступа је теза да би, да би у поступку одржавања био добијен бољи резултат, њену примену требало да прати систематско и континуирано надгледање рада роторних багера и ротирајућих машина.

– Анализа је имала за циљ да пружи одговор на питање како да се то уради, због чега и која је економска оправданост. Предложен је нов начин прегледа и праћења опреме који би, према уверењу професора, омогућио прецизније уочавање слабих тачака система а, самим тим, и ефикасније интервенције током ремонта опреме – рекао је Спасојевић.

Његов колега Ташко Манески, шеф Катедре за отпорност конструкција на Машинском факултету, оценио је предлог „Металових“ инжењера да се организује овакав стручни састанак као важан искорак.

– Реч је о покретању теме која се односи на изузетно значајан сегмент производње Рударског басена „Колубара“. Овакав концепт и ова метода немају алтернативу, али нас на путу до потпуне реализације пројекта очекује велики број препрека. Студија је први корак и послужила је да укаже на оно што већ знамо, јер вибротијагностичка метода већ живи, али и да предложи потенцијалне нове аспекте примене. Конкретне одлуке зависе од стручних служби „Колубаре“ – закључио је Манески.

Током презентације, Предраг Јованчић, професор на Катедри за механизацију

рудника Рударско-геолошког факултета у Београду рекао је да, према његовој оцени, увођење вибротијагностичке методе не би само смањило број застоја, већ би донело и знатне уштеде „Електропривреди Србије“ које би се, на годишњем нивоу, могле мерити милионима евра.

Након прве, окупљенима је представљена и студија „Минимизација ризика у процесу одржавања багерских јединица на Површинским коповима“. За разлику од претходне анализе, којом је представљена већ проверена вибротијагностичка метода, у оквиру овог рада било је речи о новим методама, онима које се још увек не примењују у експлоатацији у Рударском басену „Колубара“. У питању су технике развијане у оквиру војне и других високоризичних индустрија где су, показало се, донеле осетан напредак и много боље стање система.

– За сада не постоји јединствена методологија за примену ових поступака у рударству, те је заиста реч о пионирском послу. Ипак, он отвара могућност огромних уштеда и, што је још важније, подизање нивоа поузданости и сигурности система – објаснио је Срђан Бошњак, шеф Катедре за механизацију Машинског факултета.

Најважнији задатак поменутих студија био је да се истакне шта је то по чему се овај нови тип одржавања разликује у односу на садашњи.

М. Миљачевић

Повећање ефикасности

Циљ оба представљена пројекта је смањење трошкова и повећање квалитета система одржавања, што је заједнички интерес свих – закључио је Бојан Шекуларец, руководилац радне групе припреме у лабораторији „Метала“.

За бољу безбедност на раду

Циљ је да запослени најпре савладају основне теоријске мере заштите, а затим да буду оспособљени да пруже елементарну медицинску помоћ у случају повреде, пожара, поплава, струјних удара, прелома и крварења

На Површинском копу Поље „Д“ за две групе од по 40 радника током јуна спроведене су обуке за пружање прве помоћи повређенима, у организацији Сектора за безбедност и заштиту на раду. Обуке су део ширег системског приступа који има за циљ подизање свести запослених, али и унапређење превентивног деловања и боље повезивање свих одговорних у том сегменту пословања Рударског басена „Колубара“.

– У специфичним условима повећаног ризика у којима радимо изузетно је важно да запослени знају адекватно да реагују и да буду обучени за пружање прве помоћи унесрећенима. Обукама које су одржане на Пољу „Д“ завршили смо један циклус, а планирамо да наставак организујемо на јесен, када ћемо потписати и нови уговор са нашим сарадником у овом послу – лазаревачким Домом здравља „Др Ђорђе Ковачевић“. Сви запослени који су прошли обуку и положили тестове добили су сертификат који потврђује да су свесни значаја предузимања заштитних активности и да су способни за пружање прве помоћи повређенима, како на послу тако и у свим другим околностима и ситуацијама – рекао је Зоран Радовић, заменик руководиоца Службе за безбедност и здравље на раду у оквиру организационе целине „Површински копови“.

Он је објаснио да се обука састоји из два дела. Први обухвата информације о основним мерама заштите, а други пружање елементарне медицинске помоћи коју је неопходно применити у случају повреде, пожара, поплава, струјних удара, прелома и крварења. Предавање је одржала др Драгана Беловић Миловановић, специјалиста опште медицине.

– Покушавамо да запосленима пренесемо основна знања о томе шта треба да ураде да би у критичном моменту колеги могли прво да спасу живот, а затим и спрече друге повреде и смање последице. Медицина је данас и социоекономска категорија, па када је реч о

■ Обука је у овом циклусу организована за раднике са Поља „Д“

повредама на радном месту, заједнички циљ нам је да смањимо број болничких дана, број дана неопходних за рехабилитацију, као и да се повређени у најкраћем року врати на посао – објаснила је др Беловић Миловановић, подсећајући да друштвено одговорне компаније препознају потребу да имају одређени проценат запослених који поседују лиценцу за пружање прве помоћи.

Радовић је најавио да је следећи корак обезбеђивање боље опремљених сандучића за пружање прве помоћи.

– Они данас постоје, али ће стари медицински материјал, који временом губи на стерилности, бити замењен или допуњен новим, квалитетним медицинским материјалом – рекао је он.

Спровођење обука из области прве помоћи и заштите у Рударском басену „Колубара“ започело је 2013. године, након усвајања Закона о пружању прве помоћи. Њега је надлежно министарство донело у склопу ширег пакета мера и као један од помоћних

Циљна група - млади радници

Обуку су прошли запослени различитих образовних профила, а најважнија циљна група овога пута били су млади радници. Идеја је да ти радници и посао буду распоређени и организовани тако да сваког дана у све три смене ради најмање по двоје-троје људи оспособљених за пружање прве помоћи.

механизма који би допринео остварењу стратешких циљева у овој области.

Поменути закон налаже да се у наредним годинама број радника оспособљених за пружање прве помоћи повећа са два на пет одсто укупног броја запослених. Зато садашње руководство „Колубаре“ инсистира на широкој акцији и додатним обукама запослених, посебно када је реч о радницима у производњи.

Р. Лазић

Одличан принос пшенице

Протеклог месеца, и поред неповољних временских услова, успешно је завршена жетва меркантилне пшенице са рекултивисаних површина Рударског басена „Колубара“. Овогодишњи принос је, по подацима Одељења за пољопривреду, већи од 200 тона. Уговором на две године, потписаним крајем маја, послови жетве поново су поверени предузећу „Колубара-Услуге“.

Меркантилна пшеница у овој вегетационој сезони засејана је на укупно 45,3 хектара. Кукурузом је покривена површина од 45,7 хектара, а сунцокретом 15,8 хектара. Седам хектара заузима воћњак јабуке. Дугогодишња

пракса је да се приноси са ових површина продају путем јавних лицитација. На последњој лицитацији, која је одржана средином јуна, појавила су се два понуђача. Почетна цена за килограм пшенице износила је 13, а коначна цена 16 динара.

– У обавези смо да продају извршимо пре него што сакупимо род, да бисмо могли директно са њиве да га отпремамо купцу, јер немамо своје складиште. Купац је ове године један од наших дугогодишњих партнера – објашњава Верица Живковић, руководилац Одељења за пољопривреду РБ „Колубара“.

Р. Лазић

„Освежена“ Сува сепарација

Ове године прво су сервисирани Прва и Друга, а затим Трећа фаза. Послови, који ће према плану трајати до краја месеца, осигураће погонску спремност током јесени и зиме

Ремонт погона Треће фазе у Сувој сепарацији отпочео је 5. јуна и сви послови приведени су крају у планираном року, до 30. јуна.

Овогодишња редовна инвестициона оправка у том „Прерадином“ погону започета је сервисним радовима у Првој и Другој фази, који су извођени од 16. априла до 10. маја. Реализација сервиса на Трећој фази заокружиће ремонтну сезону у овом делу производног ланца Рударског басена „Колубара“ и осигурати његов поуздан рад у наредном периоду.

Према речима директора Погона Сува сепарација Миодрага Нешковића, почетку ремонта претходили су бројни припремни послови, који су захтевали велико ангажовање запослених.

Драган Ивановић

– Годишња инвестициона оправка је комплексан захват, који је неопходан да би се погонска спремност Суве сепарације подигла на ниво на коме мора бити током јесење и зимске сезоне, када је потражња за угљем

повећана. За разлику од ранијих година, када су сервисни радови најпре почињали у погону Треће фазе, ове сезоне распоред је промењен, па су најпре ремонтовани погони Прве и Друге фазе. То се одразило на раније припремљене планове и договорене термине за израду делова, које смо већ ускладили са „Металом“. Ипак, захваљујући професионалности и искуству свих укључених у посао, успели смо добро да се организујемо и све завршимо на време – рекао је Нешковић.

Наш саговорник истиче да је већ током првих недеља после ремонта рад система у погонима Прве и Друге фазе показао да је опрема добро припремљена за производњу планирану у наредном периоду.

Као и сваке године, највећи терет посла током сезоне инвестиционих оправки у овом делу „Прераде“ понели су запослени Суве сепарације. Због повећаног обима активности, али и недостатка радника одређених специфичних профила – вулканизера, бравара и заваривача – ангажовани су и запослени ЈП Површински копови „Косово“.

– Ове године посебно су се истакли вулканизери, који су врхунски обавили посао када је реч о обиму, али и квалитету. Њихово залагање и пожртвованост заслужили су признање, као и сви остали радници који су дали све од себе да ремонт буде завршен према плану, ефикасно и квалитетно – истакао је Нешковић.

О великом годишњем „спремању“ погона, пословима и проблемима са којима се сусрећу у раду, посебно током ремонтних месеци, поразговарали смо и са управником Одржавања Миодрагом Ђуровићем.

– Послови се одвијају планираном динамиком и успевамо да урадимо све што је задато у оквиру ремонта Треће фазе. Наравно, све зависи од набавке резервних делова и опреме, која зависи од многих фактора. Потребан нам је велики број лежачева, семеринга, али и чекића, сијалица, велике количине лепка за вулканизацију, па неке делове добијамо од колега из ТЕНТ Б и ТЕ-КО „Костолац“, а неке и сами правимо – рекао је он.

Говорећи о најважнијим интервенцијама које су изведене током овогодишњег „освежавања“, Ђуровић је напоменуо да је цео погон детаљно прегледан и проверен, а да је посебна пажња посвећена оним пословима које је немогуће извести упоредо са процесом производње.

– Овог пута имали смо доста вулканизерских радова, тако да смо на различитим позицијама заменили око 700

■ Цео погон детаљно је прегледан и проверен

метара траке. Посао је био обиман и захтеван јер је обухватао чак 19 састава, а траке су биле разних дужина и постављене у веома неповољне положаје. Све то урадила су четворица вулканизера, уз помоћ радника из производње, који су дали све од себе да санација буде обављена квалитетно – рекао је Ђуровић.

Када је реч о браварским пословима, на Првој и Другој фази одрађени су сервиси на великим дробилицама на линији за Обреновац. Реч је о замени чекића, лимова, пластике. Сваки редуктор је посебно отворан и након детаљне провере стања, уколико је било потребно, рађена је његова санација.

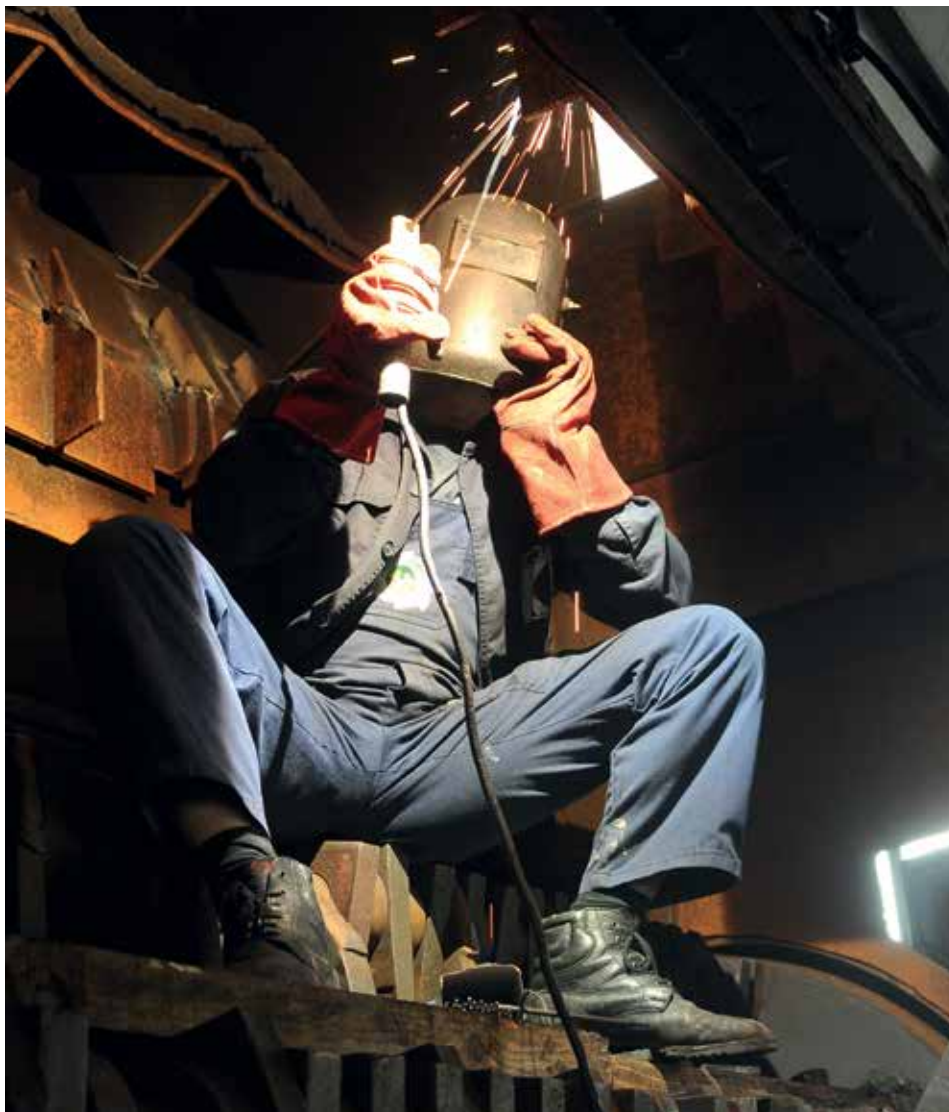
– Проверавали смо решета, лимове, поправљали левкове, пресипна места, санирали сипке на утоварном месту за Обреновац. Урађена су неопходна подмазивања и замењено је уље. Електричари су током овог „великог спремања“ радили на замени највише експлоатисаних мотора, чији лежачеви су у претходном периоду били најоптерећенији – набројао је само део активности Ђуровић.

Управник „Одржавања“ повео нас је и у обилазак производног дела погона Треће фазе, у коме смо у послу затекли велики број радника. Распоређени по групама, марљиво су поправљали оштећене делове машина и опреме.

– Ово је објекат за дробљење у коме се уситњава угаљ допремљен са копова трачним транспортерима, а затим шаље на линију утовара за Обреновац. Тренутно се ради на санацији млинских, одбојних плоча, а то подразумева замену чекића на дробилицама, као и погонских каишева или ременика, али и сервисирање левкова и спољних лимова. Све што је потрајало мора да буде замењено док погон стоји – рекао је Ђуровић.

Ненада Бељића, бравара, затекли смо док је подмазивао и затварао лежаче на великим ростовима. Објаснио нам је да тај посао подразумева отварање картера, замену уља, проверу лежаче са свих страна, а затим подмазивање и пажљиво затварање. За то време његов колега Драган Ивановић радио је на крану, подижући заменски лим. Рекли су нам да сви запослени у погону Суве сепарације дају све од себе да ремонтне послове обаве ваљано, јер то значи да ће до следеће оправке бити мање застоја и интервенција.

Т. Симић

Производња

Наша је обавеза да прерађујемо угаљ за термоелектране „Никола Тесла“ и „Колубара“, Мокру сепарацију, Сушару и Топлану. Широку потрошњу снабдевамо сировим комадним угљем, у складу са производњом на коповима. Сува сепарација у овом тренутку остварује 90 одсто планираног биланса од почетка године и тај проценат ће се поправљати како се потражња Термоелектране „Никола Тесла“ буде повећавала – рекао је Нешковић.

Поново прваци државе

Афирмација
заваривачког
кадра, који је на
тржишту рада све
дефицитарнији

На такмичењу „Млади заваривач 2018”, које је пре неколико недеља одржано на Београдском сајму, ученици Техничке школе „Колубара” из Лазаревца екипно су заузели прво место, док су у три заваривачка поступка освојили три појединачне медаље. Победници су овим одбранили титулу државног првака.

Републичко такмичење ученика средњих школа и заваривача до 22 године из привреде „Млади заваривач 2018” одржано је у оквиру 62. међународног сајма технике и техничких достигнућа. У теоријском знању и практичним вештинама надметало се 50 ученика из 20 машинских школа. Гости из Словеније и Мађарске наступили су у ревијалном делу.

У све три категорије заваривања Лазаревчани су индивидуално освојили одличја. Ивана Лазић је заузела прво место у поступку TIG 141, а Урош Сарић друго у категорији MAG

„Метал”, предуслов успеха

– Да није „Метала”, тешко да би наша прича била оваква. Захвалност дугујемо свима у „Металу” на челу са директором Милорадом Пантелићем и техничким директором Драганом Максимовићем. Такође, захваљујемо Милораду Грчићу, в. д. директора „Електропривреде Србије”, и Горану Перишићу, шефу Одељења за административно-техничку подршку у раду Извршног одбора, као и свима у „Колубари” и ЕПС-у који су нам помогли – истакао је професор Гајић.

Ивана, Урош и Дејан по завршетку такмичења

135. Обоје су и раније освајали награде. Ученик треће године Дејан Томић, као подмладак тима, заузео је трећу позицију у категорији REL 111. Показујући и завидно теоријско знање, они су само наставили успешан низ такмичарских наступа своје школе.

– Успех највише зависи од константног рада, али важно је направити и квалитетну селекцију. За Ивану, Уроша и Дејана готово да се може рећи да су професионалци. Годинама смо прваци државе, потврђени смо и у иностранству и ретко која школа у земљи може да нам у том смислу парира. Такође, на основу досадашњих резултата опремили смо школске радионице. Имамо врхунску опрему и било би добро да радионички простор проширимо – казао је дипломирани инжењер машинства Иван Гајић, који ученицима држи практичну наставу и који их је и спремао за такмичења.

Средњошколци су се припремали и на додатним часовима јер редован процес наставе није довољан за освајање највиших признања. Вежбали су у школи и у „Металу”, једној од организационих целина Рударског басена „Колубара”. Према речима професора Гајића, који је и најзаслужнији за овакве резултате, циљ рада је афирмација заваривача, тог све дефицитарнијег кадра на тржишту рада, као и указивање на неопходну сарадњу техничких школа и привреде јер

постоји потреба за занатским профилима.

Такмичење су организовали Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Заједница машинских школа Републике Србије, Друштво за унапређивање заваривања у Србији и Београдски сајам уз подршку Привредне

коморе Србије и Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ). „Млади заваривач 2018” почивао је на принципу сарадње привреде и образовања, односно чињенице да привреда не може да функционише без добро обученог кадра.

М. Караџић

„Вокинци” добијају балон-халу

Градска општина Лазаревац, у сарадњи са ресорним секретаријатима и министарствима, покренула је недавно иницијативу за изградњу балон-хале на спортском терену Основне школе „Војислав Вока Савић”. То је једина лазаревачка основна школа која нема своју физкултурну салу, већ користи малу салу Спортско-рекреативног центра „Колубара”.

– Током прошле и почетком ове године урађен је пројекат и добијена је грађевинска дозвола. Средства за реализацију издвојила су ресорна министарстава, а један део одвојио је и Град Београд – рекао је за наш лист Александар Булатовић, члан Већа Градске општине Лазаревац, додајући да су представници локалне самоуправе задовољни што ће ученици и професори „Вокине” школе напослетку добити своју физкултурну салу.

Булатовић је најавио да ће припрема тендерске

документације почети након објављивања одлуке о усвајању ребаланса општинског буџета у Службеном гласнику. Изабрани извођач одмах ће почети радове на изградњи балон-хале.

– Почетак радова очекујемо у септембру и надамо се да ће посао бити завршен до краја године. Пројектом је предвиђено да објекат са школом буде повезан пасарелом, тако да ће деца директно из школске зграде моћи да улазе у салу за физичко. Након толико година постојања школа добија једну модерну салу за физичку културу, која ће имати своје свлачионице, трибину и све пропратне просторије – објашњава Булатовић.

Како најављују надлежни, у плану је и реконструкција комплетне зграде Основне школе „Војислав Вока Савић” и то је један од приоритета Градске општине Лазаревац за наредну годину.

Т. Крупниковић

Обећања и изазови

Младачки радови с почетка професионалне каријере фокусирани на стрип „Мирко и Славко“

Део стваралаштва др Милије Белића, академског сликара и уметника светског гласа, представљен је у Библиотеци „Димитрије Туцовић“ у Лазаревцу средином јуна, када је отворена изложба његових стрипова и илустрација с почетка професионалне каријере. Радови су фокусирани на „Мирка и Славка“, најпопуларнији стрип једног доба и неодвојиви део иконографије бивше Југославије. Након отварања изложбе „Обећања прошлости“, публици је представљена и збирка Белићевих есеја „Изазов модерности“.

— „Мирко и Славко“ остају вечити део детињства свих који су одрастали са њима. У случају Милије Белића, једног од цртача овог првог домаћег стрипског

блокбастер-пројекта с тиражима већим и од 200.000 примерака, они означавају и сазревање аутора. Белић почиње да црта готово као дете, да би после кратког пробног каљења на илустрацији почео да се бави уметничким радом за који је касније добио међународно признање. Стваралац успева да се исказе као неупоредиво слободнији аутор у часопису „Курири“, литерарној допуни сторије о Мирку и Славку, који је еволуирао у још један стрипски магазин, окренут домаћим темама и ауторима. Белић добија и прилику да се после серије епизода младог партизанског дуа

визуелно размаше на сопственим пројектима, међу којима је било и илустровање авантура дечака Дана и његовог пса Рикија — рекао је Павле Зелић, писац, сценариста и стрип-уметник, отварајући изложбу.

У другом делу вечери промовисана је књига „Изазов модерности“, објављена пре неколико месеци. О Белићевим есејима, који су повезујући ране фазе са добом пуне зрелости настајали од осамдесестих година до данашњих дана, говорио је Гојко Божовић.

— Читајући књигу Милије Белића запазио сам реченицу у којој се сећа узбуђења с којим

је написао свој први текст. Чини се да га то узбуђење никад није напуштало. Све што је радио, било да је то стрип, стварање уметничких слика, вајање или писање, све је радио са великом посвећеношћу и узбуђењем — рекао је Божовић.

Академски сликар Милија Белић дужи од три деценије гради успешну уметничку каријеру на релацији Париз — Београд (Лазаревац). Обрађујући се присутнима, он је истакао да га је одувек интересовала спознаја уметности као такве.

— Од почетка бављења уметношћу желео сам да оставим неки писани траг о уметности, пре свега савременој. Тако сам дошао до откривања тренутка када уметност регулише поље смисла. Моја нова књига је сведочанство о томе због чега нам је уметност потребна — рекао је Белић.

Љ. Младеновић

■ Једна од илустрација приказаних на изложби

Признања

Поред тога што је веома цењен као теоретичар, Белић је и међународно остварен уметник који је освојио велики број значајних награда, признања и изврских критика.

■ Фестивал европског филма у Лазаревцу

Лето за филмофиле

Од 7. јуна до 23. августа сваког четвртка на платоу испред Центра за културу Лазаревац бесплатно ће бити приказивана нова остварења европске кинематографије у оквиру Фестивала европског филма. Лазаревачке филмофиле до краја месеца очекују драме „Нисам љубре“ и „Светло“. У августу могу погледати филмове „Тужилац, бранилац, отац и његов син“, „Тонио“, „Упад код Бергмана“, „Док не гледаш“ и „Ниједан систем није сигуран“, као и кратке филмове BAFTA (Британске академије филмске

и телевизијске уметности) 2017. Организатор најављује пројекције понекад и средом.

Фестивал европског филма у Србији се организује по седмим пут. Тематски оријентисана на културно наслеђе, овогодишња едисија реализује се у десет градова широм земље.

Смотра је свечано отворена средином маја у Зајечару и Младеновцу документарним филмом „Друга страна свега“ редитељке Миле Турајлић. Након пројекција у Ужицу, Шапцу, Нишу, Новом Саду и другим градовима Србије, седмо фестивалско издање завршиће се у Београду

почетком наредне године.

Пред публиком су награђивани филмови из Белгије, Словачке, Шпаније, Грчке, Шведске, Италије, Бугарске, Португалије и других земаља. Лазаревчани су током јуна могли да виде и словеначке документарне

Француски филм

Филмско лето у Лазаревцу употпуниће и четири француска филма, која ће у оквиру Француског филмског каравана током августа бити емитована у Центру за културу.

филмове „Шарлатан Мањифико“ и „Живот и сећање — Нуша и Рене Герден“, а у првој половини јула остварења „Мађари за Барсу“ и „Леопарди“.

Европска унија је 2018. годину прогласила европском годином културног наслеђа. Уз мото кампање и фестивала „Наше наслеђе: где прошлост сусреће будућност“ циљ је да гледаоци кроз филм откривају и истражују европску културну баштину. Сматра се одржава у организацији Делегације ЕУ и ЕУ инфо-центра у сарадњи са Мрежом културних центара земаља ЕУ.

М. Караџић

Дечко из Шопића с четири медаље у џепу

Велика жеља била ми је да учествујем на Олимпијским играма, да се нађем међу најбољим спортистима света. Та прича, тај мој сан, крунисан је када смо освојили медаљу

Многи не знају да се Стефан Бирчевић, скромни момак из Шопића и најуспешнији спортиста наше општине, који у својој каријери има освојене четири медаље у дресу кошаркашке репрезентације, релативно касно определио баш за тај спорт. Као основац, поред кошарке, кратко је тренирао и пливање, рукомет, па чак и фудбал. Његов таленат, из ове перспективе слободно се може рећи неоправдано, није био препознат. Први тренер који је схватио да Стефан има потенцијал озбиљног кошаркаша и према коме он данас осећа

највећу захвалност за пружену подршку био је Душан Стевановић, који је у то време водио Кошаркашки клуб „Рудар“. Са њим је, схватајући спорт првенствено као вид рекреације, сваког лета тренирао на терену који сви Лазаревчани знају као „Балерина“. Тамо се, каже Стефан кроз осмех, увек играо најбољи баскет.

– Мислим да је Дуле препознао моју срчаност, то да дајем све од себе, често и више него што изгледа да могу. Био сам, жаргонски речено гладан успеха, заиста сам желео да постигнем више. Он је веровао у мене, а ја сам веровао њему и то је било пресудно – присећа се Бирчевић.

Његово „рекреирање“ наставило се у ваљевском „Металцу“, а „озбиљило“ се пред крај средње школе, када је почео да игра за њихов први тим. На почетку није имао озбиљнију минутажу, али ситуација се променила када је за тренера екипе постављен Владе Ђуровић, који му је пружио шансу да игра више.

– Та шанса је била изузетно важна, јер ми је омогућила да заиграм професионално у Првој лиги Србије. Те године пласирали смо се у Супер лигу, а ускоро је пристигао и позив за младу репрезентацију Србије који, морам бити

искрен, у том моменту заиста нисам очекивао – прича Стефан.

Испоставило се да ће наредна година бити „одскочна даска“ у каријери нашег крилног центра. Проглашен је за најбољег играча „Металца“, а са младом репрезентацијом на Универзијади у Шенжену освојио је златну медаљу.

Након тога Стефан је потписао двогодишњи уговор са „Радничким“ из Крагујевца, чији тренер је био Мирослав Мута Николић. Одмах на почетку сезоне десила му се повреда. Каже да је чак и тај сплет околности за њега на неки начин био срећан, јер је управо током периода опоравка упознао своју садашњу супругу.

У поменутом тиму био је капитен. Убрзо је добио добру понуду од евролигашког клуба „Басконија“, али је одлучио да је, из захвалности према тренеру Мути, не прихвати.

– Нисам желео да напустим свој тим који се налазио у тешком тренутку, јер ми је увек најбитније било да пре свега будем човек – каже Бирчевић који је, можда баш тим својим гестом, заслужио велику подршку од свог некадашњег тренера када су се касније срели у репрезентацији Србије.

Током 2014. године са сениорском репрезентацијом осваја сребрну медаљу на Светском првенству одржаном у Шпанији. Био је то први велики успех за Бирчевића за кога су, занимљиво је, у то време многи из спортског света мислили да је пореклом из Ваљева.

– У Лазаревцу се никад нисам истицао, али сам се увек поносио својим пореклом и свуда се представљао као дечко из Шопића. Често сам спортистима које сам сретао причао о свом оцу Ранку који пече најбољу прасетину, какве нигде нема – прича кроз осмех.

После освојене сребрне медаље са сениорском репрезентацијом уследио је и први ангажман у иностранству, Стефан је заиграо у екипи „Естудијантеса“ из Мадрида. Затим су на ред дошле и квалификације за Олимпијске игре у Рио де Жанеиру.

– Одлично сам играо те квалификације и био сам прва петорка турнира, што многи не знају. Тренирао сам и под температуром, свашта се издешавало, али нисам желео да пропустим велику шансу, јер то представља највећи успех сваког спортисте – наглашава Стефан.

Када је остварио свој дечачки сан да игра у финалу Олимпијских игара против НБА играча, кроз главу су му пролазиле речи његове мајке Весне, да се не мучи и да не иде у Ваљево. Сада је она поносна на свог сина, као и цела породица. Све ове године пратили су његове мечеве са жаром, а сестра Александра направила је на зиду колаж свих новинских текстова о њему. Надамо се да ће се и овај наћи међу њима.

Стефан ће и у наредној сезони остати у Турској, где ће наступати за „Банвит“, тим са великом кошаркашком традицијом. Једина за сада неостварена жеља му је да заигра у Евролиги.

На крају разговора питали смо шта је био његов покретач, како би охрабрио младе да крену сличним путем.

– Био ми је сан да неком будем узор као што је мени био Дејан Бодирога. Било је пуно препрека, али из свега сам излазио јачи. Волео бих да младима пружим конкретне подстицаје тако што бих помогао развој лазаревачке кошарке. За сада, оформљен је Кошаркашки клуб „ЛА Баскет“ и надам се да ће тај наш покушај бити препознат – каже Бирчевић.

М. Мијаљевић

Фото: Фиба

Талични Истанбул

Један од дечачких снова нашег репрезентативца био је да заигра у „Партизану“, тиму за који навија. И њега је остварио. Имао је одличне просеке и партије и био један од водећих играча у тиму, али због тадашње ситуације и промена у клубу прешао је у „Истанбул“, где је постао други стрелац своје екипе. Баш у граду у којем је играо ту сезону, са репрезентацијом је освојио европско сребро и тако објединио све четири медаље са највећих такмичења у дресу националног тима.

Сећања не бледе

Двадесетак матураната
друге генерације лазаревачке
обновљене Гимназије
прославило јубилеј

Друга генерација матураната обновљене лазаревачке Гимназије, која је испит зрелости положила пре равно 50 година, давне 1968, окупила се недавно да би обележила овај јубилеј. Иако је време учинило своје и понеки некадашњи школски другови нису се препознали на први поглед, то није сметало да се у лепој атмосфери заједно присете бројних анегдота и евоцирају успомене на младост, дружење, учење и омиљене професоре.

Један од организатора овог сусрета Лека Ранковић каже да је 1964. године у три одељења распоређено педесетак ученика.

– Гимназију није могао свако да упише, а испоставило се да је наша генерација била јака, јер је већина ученика завршила факултете и била веома успешна у својим професијама – рекао је он.

Како су нам испричали некадашњи матуранти, Гимназија је у то време била још у повоју, недостајао је наставни кадар и адекватан простор за извођење наставе.

– Прву годину завршили смо у старој школи која се налазила на месту данашње нове робне куће. Једна зграда делимично се пружала упоредо са Карађорђевој улицом, а друга се спуштала према пијаци. У школском дворишту налазило се рукометно игралиште и ту је „Колубара“ почела да тренира. Како је игралиште било у самом центру града, недељом у 10 сати ту се окупљало и до 1.000 људи који су свраћали на путу са пијаци. За бављење спортом ученици су могли да бирају рукомет или фудбал, није било других могућности – присетили су се некадашњи гимназијалци.

Од друге године наставу су имали у просторијама Техничке школе, а тек касније изграђен је садашњи објект Гимназије. Кажу да строга дисциплина која је у то време владала по много чему подсећа на време професора Вујића. Тих година важила су строга правила понашања ученика за време наставе, али и ван ње. Био је обичај, присећа се Слободанка Сандић (сада Дамјановић), да сви носе патике и преобувају се, а ципеле су биле поређане испред учионице. Школска униформа била је иста за све ученике – плаве блузе за дечаке, а за девојчице кецеље, које су обавезно биле испод колена. Према њиховим сећањима, скромно се живело, али

■ Генерација 1968. некад и сад

материјални услови нису утицали на ниво образовања и квалитет наставе. Дејан Јуричић присећа се да су слушали „Битлсе“, а долазак групе „Силуете“ у Дом културе био је велики догађај. Најновије хитове тражили су на Радио Луксембургу и на апаратима који су обично крчали и пиштали. Књиге које су добијали за рођендане често су кружиле као поклон, са вешто избрисаном посветом.

Јагода Милекић, сада Колџић, истиче да се од њихове генерације тражило доста знања, али и да се нико није бунио због добијене оцене. На природно-математички смер, на пример, уписало се 35 ученика, а завршило га је само 16. Јагода је готово цео свој век провела у школи, најпре као ученик, а затим као професор математике. Ако се пореде данашње и некадашње генерације, она се слаже са Венеом, аутором чувене збирке задатака из које вежбају генерације средњошколаца, који је давно изјавио да су сва деца иста у сваком времену што се тиче памети, само их окружење прави оваквим или онаквим.

Наши саговорници радо се сећају својих омиљених професора – легендарне Дане Шутић, професорке биологије, и Бошка Ћаловића, професора српско-хрватског језика, који је још са врата учионице рецитовао стихове светске

поезије. Широко образовање добили су од Соње Стојаковић, која је предавала латински, а после обавезног градива причала о грчким и римским легендама и митологији, што су ђаци пратили без даха. Урезани у памћење остали су и професор историје Милан Ћираковић, физичар Милан Раковић, професор математике Слободан Ђурић код кога нико није имао петицу.

За професора физичког васпитања Јована Јоцу Станковића кажу да је био посебна личност у Лазаревцу, познати тренер фудбала и рукомета. Он је први довео телевизијску екипу у Лазаревац да сними прилог о успеху гимнастичара, режирао је прву позоришну представу и организовао карневале са маскама за Први мај.

М. Радосављевић

Успешна генерација

Генерација матураната из 1968. „изнедрила“ је чак два председника општине Лазаревац – Живка Живковића и Драгана Алимпијевића. Њој припада и некадашњи председник општине Лајковац Зоран Марковић. Из ове генерације су и многи други чија имена нисмо поменули, а који су такође остварени у својим професијама и веома цењени међу суграђанима.

/// Фото: М. Цвијетић

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)[085.3]
 [Електропривреда Србије Енергија Колубара] **ЕПС Енергија Колубара** / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Службени гласник). - 25 cm
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

